

ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ, ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਆਰਾਮ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਠੰਡੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤਾਪਮਾਨ ਦੀਆਂ ਉੱਚਾਈਆਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸਫਲ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਦੁਹਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੁਣ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ।

ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਊਰਜਾ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੀ ਮੰਗ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਧਦੀ ਮੰਗ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਉਤਸਰਜਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਫੋਸਿਲ ਫਿਊਲ ਮੁੱਖ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤ ਹਨ।

ਐਸਪੀ ਸਿੰਘ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਖੋਜਕਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਬਿਜਲੀ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਉਤਸਰਜਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਉਤਸਰਜਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਾੜਾ ਬਣਾਏਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਊਰਜਾ ਖਪਤ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਫਲੋਰੋ ਕਾਰਬਨ (HFCs) ਦੇ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਸਾਇਣ ਜੋ ਠੰਡਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫਿਲਰੇਟੈਂਟ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਹਨ—ਇਹ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨਾਲੋਂ 1,430 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ 0.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਸਿਸਟਮਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਕਸਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਤਾਪਮਾਨ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ, ਸੋਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਬੰਧੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ (AC) ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਤਾਪ ਸਟ੍ਰੋਕ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ:
ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤਾਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਾਪ ਥਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤਾਪ ਸਟ੍ਰੋਕ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੁਜ਼ੁਰਗ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ।
ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ:
ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਿਲਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ, ਐਲਰਜਨ ਅਤੇ ਕਣਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਥਮਾ ਜਾਂ ਐਲਰਜੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੁੱਧਰੀ ਹਵਾ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾਕੇ ਸਾਹ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਨੀਂਦ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ:
ਠੰਡਕ ਦਾ ਮਾਰੋਲ ਨੀਂਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨੀਂਦ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਐਸੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਆਰਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ:
ਖਰਾਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਫਰੂੰਦ, ਜੀਵਾਣੂ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਉੱਚੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਬਣਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਐਲਰਜੀ ਨੂੰ ਵੱਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸਥਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮਾਰੋਲ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਸੁੱਕੀ ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ:
ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਘਰੇਲੂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਨਮੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁੱਕੀ ਚਮੜੀ, ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮਿਊਕਸ ਮੋਬਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁੱਕਾਪਣ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਤਕਲੀਫ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਸੰਕ੍ਰਮਣਾਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵੱਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੀਰ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ:
ਬੰਦ ਮਾਰੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਪੈਥੋਜੈਨਜ਼ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭੀੜ ਭਾੜ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ।
ਤਾਪਮਾਨ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਾ:
ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿਤ੍ਰਿਮ ਠੰਡੇ ਮਾਰੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਨਾਲ “ਤਾਪਮਾਨ ਸੰਵੇਦਨਾ” ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਬਦਲਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਾਹਰੀ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਅਸਹਿਜਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਕਿ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਦੇਖਭਾਲ, ਘਰੇਲੂ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਯੋਗ ਅੰਤਰਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਵੱਧ ਰਹੇ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਅਤਿ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਉਰਜਾ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਉਤਸਰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਠੰਡੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਆਰਾਮ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਪੜ੍ਹ-ਪੜ੍ਹ ਥੱਕੇ

ਵੇਦ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ-ਪੜ੍ਹ ਥੱਕੇ।
ਭਾਰੀ ਬਸਤੇ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਅੱਕੇ।

ਕਿੰਨੀ ਉੱਚੀ ਕੀਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ।
ਮਿਲੀ ਨੌਕਰੀ ਪਰ ਨਾ ਕਾਈ।
ਦਰ-ਦਰ ਖਾਂਦੇ ਫਿਰੀਏ ਧੱਕੇ।

ਥਾਂ-ਥਾਂ ਤੇ ਹੈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ।
ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ।

ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਮਜ਼
ਪ੍ਰ. ਨਵ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ

ਪਾਲਤੂ

ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਅਜਬ ਧਰਮ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਵੱਡਾ ਭਰਮ ਹੈ ਕਿ ਪਟੇ ਵਾਲੇ ਕੁੱਤੇ, ਕੁੱਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁੱਤੇ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਪਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਪਾਲਤੂ ਪਰ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਕੁੱਤੇ ਹੀ ਨੇ ਨਾ। ਮਾਲਕ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝਦੇ। ਮੂੰਹ ਖਾਵੇ ਅੱਖਾਂ ਸ਼ਰਮਾਉਣ।

ਮੇਮ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕੁੱਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲਾਡਲਾ। ਗੇਟ ਵਾਲਾ ਖੁੰਘਾਰ ਵੰਢ ਖਾਣਾ। ਲੰਘਣ ਨਾ ਦੇਵੇ ਗਲੀ 'ਚੋਂ ਨਿਆਣਾ ਸਿਆਣਾ। ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਬੂ ਆ ਜਾਵੇ ਜੀਅ ਭਿਆਣਾ। ਲੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾੜ ਕਰੇ ਅੱਧੋਰਾਣਾ।

ਪਟੇ ਵਾਲੇ ਕੁੱਤੇ ਅਕਸਰ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਗਏ ਨੂੰ ਸੁੰਘਦੇ। ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪੈਰਾਂ ਚ ਬੈਠ ਘੁਕ ਨੀਂਦਰ ਸੌਂਦੇ। ਘੁਰਾੜੇ ਛੱਡਦੇ।

ਪਰ ਇਹ ਕੁੱਤੇ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਬਈ ਉਹ ਕੁੱਤੇ ਨੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਬਹਿੰਦੇ। ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਿੰਦੇ। ਲਾਡੀਆਂ ਕਰਦੇ, ਘੁਰਕੀ ਤੋਂ ਤਰਹਿੰਦੇ।

ਤੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਬੀਲੇਫੀਲਡ, ਜਰਮਨੀ

ਨੀ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਪੈਰ ਪੁੱਟ ਲੈ, ਤੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਬੀਲੇਫੀਲਡ, ਨੀ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਪੈਰ ਪੁੱਟ ਲੈ,

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੌਣ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਫੇਰ ਸੌਣ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਵੱਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਤੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਲਗਾਉਂਦੇ, ਕੁਝ ਮਨ ਪਰਚਾਉਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਹਰ ਸਾਲ ਮੇਲੇ ਦੀ ਗੀਤ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਰਵਾਇਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ ਸਾਂਭਣ ਲਈ। ਪੁਰਾਤਨ ਸੁਆਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਸੰਘਣੇ ਹੁੱਥ ਹੇਠਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸੌਣ ਮਹੀਨੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸੁਆਟੀਆਂ ਕੋਲ ਵਕਤ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, ਹਰ ਸਾਲ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਲਗਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਡੀ ਜੇ ਤੇ ਗੀਤ ਚਲਾ ਕੇ ਬੀਬੀਆਂ ਨੱਚਣ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲੋਕ ਗੀਤ, ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ, ਸੁਹਾਗਾ ਤੇ ਘੋੜੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਟੱਪਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਤੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਬੀਲੇਫੀਲਡ, ਜਰਮਨੀ

ਕੇ, ਢੋਲਕੀ ਵਾਂਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਜਾਵਟੀ ਰੰਗ ਬਰੰਗੀਆਂ ਢੋਲਕੀਆਂ ਤੇ ਢੋਲ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਰਮਨੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭੈਣ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਮੀ ਬਾਗ ਫੁਲਕਾਰੀ, ਸੁਰਮੇਦਾਨੀ, ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡੇ, ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਦਰੀਆਂ, ਖੇਸ,

ਪੱਖੀਆਂ, ਬਿਸਕੁਟਾਂ ਵਾਲਾ ਪੀਪਾ ਜਾਂ ਸਿਧਾਰੇ ਵਾਲਾ ਪੀਪਾ, ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਨਲਕਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੋੜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਡਲ, ਕਰੋਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਬਣੇ ਕੁਝ ਮੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਸਿੰਧੀ ਕਢਾਈ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਰਮਨੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ “ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ” “ਗੁਰੂ ਕੀ ਰਸੋਈ” ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਲੇਖਕ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਰਮਨੀ, “ਉਸ ਪਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ” “ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ” ਲੇਖਕ ਬਿੰਦਰ ਕੋਲੀਆਂ ਵਾਲ, “ਪੜਿਆ ਸੁਣਿਆ ਦੇਖਿਆ” ਲੇਖਕ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ, “ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਹੂਕ” “ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ” ਲੇਖਕ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਆਦਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਲਟੀ ਜਾਂ ਤਿਉਹਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਮੇਲਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਿੱਠਾ ਰੋਕ ਕੇ, ਪੱਤੀ ਠੋਕ ਕੇ ਭਾਵ ਕੜਾਕੇ ਵਾਲੀ ਚਾਹ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਦੱਸਦੀ ਜਾਵਾਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਨਜਿੱਠੀਆਂ ਪਰ ਗੁੜ ਵਾਲੀ ਖ਼ਾਸ ਚਾਹ ਵੀਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਚਾਹ ਐਨੀ ਕੁ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਆਦ ਸੀ ਕਿ ਜਰਮਨੀ ਜੰਮਪਲ ਧੀਆਂ ਜੋ ਘਰੇ ਕਦੇ ਚਾਹ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਦੇ ਦੇ ਗਿਲਾਸ ਚਾਹ ਦੇ ਪੀ ਲਏ ਸਨ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਆਪ ਹੀ ਲਾ ਲੈਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਕੱਪ ਜਾਂ ਕਿੰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਗਿਲਾਸ ਚਾਹ ਦੇ ਪੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਕੁਝ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬੀਲੇਫੀਲਡ, ਜਰਮਨੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਅਮਿੱਟ ਯਾਦਾਂ ਛੱਡ ਗਿਆ ਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਮੁੜ ਫੇਰ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮਿਹਰ ਕਰਨ ਇਹ ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਰਮਨੀ ਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਤੇ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ ਪੂਰਨੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣ।